

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

2021/0425(COD)

8.11.2022

MIŠLJENJE

Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

upućeno Odboru za industriju, istraživanje i energetiku

o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima
o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te
vodika
(COM(2021)0803 – C9-0468/2021 – 2021/0425(COD))

Izvjestiteljica za mišljenje (*): Maria Grapini

(*) Pridruženi odbor – članak 57. Poslovnika

PA_Legam

KRATKO OBRAZLOŽENJE

Europska komisija predložila je 15. prosinca 2021. direktivu o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova i vodika. Svrha je te direktive stvoriti čvrst politički okvir kojim se osigurava odgovarajući prijelaz s fosilnog plina na niskougljične plinove i plinove iz obnovljivih izvora kako bi se u cijeloj Europi stvorilo tržište plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova i ostvarili ambiciozni klimatski ciljevi Unije. Izvjestiteljica pozdravlja prijedlog Komisije da se uklone postojeće regulatorne prepreke na tržištima i stvore odgovarajući uvjeti za obnovljivi i dekarbonizirani plin, čime bi se istodobno osigurala energetska sigurnost i likvidnost tržišta. U kontekstu rastućih troškova energije posebno je prikladno usklađivanje prava na zaštitu potrošača s već postojećom zaštitom na tržištima električne energije. Jednu trećinu energije koju koriste europska kućanstva čini prirodni plin. Troškovi za potrošače moraju ostati niski.

Vodik će i dalje biti skup nositelj energije i stoga nije prikladan za grijanje kućanstava. Unatoč tome što se ne promiče upotreba vodika za potrošače, oni bi trebali imati jednaku razinu zaštite na cijelom tržištu plina, neovisno o kombinaciji izvora plina koja im je na raspolaganju.

Potrošačima plina teško je razumjeti što plaćaju, kako razlikovati različite ponude i koliko je njihova opskrba plinom održiva. Stoga je ključno utvrditi jasna pravila kako bi potrošači imali pristup alatima za usporedbu koji obuhvaćaju cijelo tržište plina i kako bi im se omogućilo da za sebe odaberu najprikladniju ponudu. Dobavljači bi trebali dostaviti informacije o svim dostupnim ponudama za učinkovito funkcioniranje alata za usporedbu. Taj bi alat za usporedbu trebao biti lako razumljiv i omogućiti potrošačima da razumiju što plaćaju, kako razlikovati različite ponude i koliko je njihova opskrba plinom održiva.

Izvjestiteljica smatra da bi države članice trebale primijeniti potrebne mjere za zaštitu ugroženih potrošača koji su izloženi energetskom siromaštvu. Trenutačna kriza cijena energije ukazuje na potrebu za pouzdanom zaštitom energetski siromašnih i ranjivih potrošača. Zbog toga izvjestiteljica predlaže da se po uzoru na kriterije identifikacije iz Direktive o električnoj energiji točno identificiraju ugroženi potrošači koji su pogodjeni energetskim siromaštvom. Također bi tim potrošačima trebalo pružiti socijalnu i ekonomsku potporu kako bi se izbjegla njihova stigmatizacija i osiguralo da nitko ne bude zapostavljen. Potrošače bi posebno trebalo zaštititi od isključenja tijekom zime, kada su u opasnosti njihov život i zdravlje.

Osim toga, potrošači bi trebali imati pravo na jednostavnu promjenu opskrbljivača plinom. Pružatelji usluga u paketu daju krajnjim kupcima mogućnost otkazivanja ili promjene pojedinačnih dijelova ugovora u paketu izravnim pregovorima između ugovornih strana.

Kad je riječ o sustavima za pametno mjerjenje, važno je provesti procjenu troškova i koristi kako bi se procijenile koristi za potrošače koje proizlaze iz upotrebe pametnih brojila i na taj način izbjegla dodatna ulaganja i opterećenja za potrošače u vrijeme kada je potrebno postupno ukinuti fosilne plinove.

Nadalje, nova odredba o trećim stranama koje su posrednici potrebna je kada izvršavaju zadatke dobavljača energije jer takvi posrednici nisu regulirani, a potrošači bi se trebali moći osloniti na svoja prava predviđena ovom Direktivom.

Krajnji kupci koji mogu skladištiti i sami proizvoditi plin iz obnovljivih izvora trebali bi imati pravo sudjelovati na svim tržištima plina i u svim lancima vrijednosti te pružati potrebne usluge energetskom sustavu.

Sve u svemu, cilj je predložene Direktive zaštiti funkcioniranje unutarnjeg tržišta plinova i osigurati visoku razinu zaštite potrošača, neovisno o kombinaciji izvora energije.

AMANDMANI

Odbor za unutarnje tržište i zaštitu potrošača poziva Odbor za industriju, istraživanje i energetiku da kao nadležni odbor uzme u obzir sljedeće amandmane:

Amandman 1

Prijedlog direkitive Uvodna izjava 4.

Tekst koji je predložila Komisija

(4) Uredba (EU) 2019/943⁶ i Direktiva (EU) 2019/944⁷, kao dijelovi paketa „Čista energija za sve Europske“ koji je Komisija predložila 30. studenoga 2016., bile su dodatni koraci u razvoju unutarnjeg tržišta električne energije koje je usmjereni na građane i pridonosi postizanju Unijinih ciljeva prelaska na čisti energetska sustav i smanjenja emisija stakleničkih plinova. Unutarnje tržište prirodnog plina trebalo bi se temeljiti na istim načelima, a posebno bi *trebalo osigurati istu razinu zaštite potrošača.*

Izmjena

(4) Uredba (EU) 2019/943⁶ i Direktiva (EU) 2019/944⁷, kao dijelovi paketa „Čista energija za sve Europske“ koji je Komisija predložila 30. studenoga 2016., bile su dodatni koraci u razvoju unutarnjeg tržišta električne energije koje je usmjereni na građane i pridonosi postizanju Unijinih ciljeva prelaska na čisti energetska sustav i smanjenja emisija stakleničkih plinova. Unutarnje tržište prirodnog plina *i plinova iz obnovljivih izvora* trebalo bi se temeljiti na *tim* istim načelima *i osigurati jednaku razinu zaštite potrošača kako nitko ne bi bio zapostavljen*, a posebno *kako* bi se *potrošače zaštitalo od viših tarifa koje bi se moglo upotrijebiti za subvencioniranje ulaganja od kojih u budućnosti neće imati koristi.*

⁶ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).;

⁷ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

⁶ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).;

⁷ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

Amandman 2

Prijedlog direkitive Uvodna izjava 6.

Tekst koji je predložila Komisija

(6) Ovom se Direktivom nastoji olakšati ulazak plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova u energetski sustav, čime bi se omogućio prelazak s prirodnog plina na predmetne alternative, te stvoriti uvjete u kojima ti novi plinovi mogu biti bitan čimbenik u postizanju cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050. Direktivom se nastoji i uspostaviti regulatorni okvir koji svim sudionicima na tržištu omoguće i potiče *ih* na to da pri planiranju svojih aktivnosti uzmu u obzir prijelaznu ulogu fosilnih plinova, čime bi se izbjegli učinci ovisnosti i osigurao postupan i pravodoban prestanak korištenja fosilnog plina u svim relevantnim industrijskim sektorima i za grijanje.

Izmjena

(6) Ovom se Direktivom nastoji olakšati ulazak plinova iz obnovljivih izvora i niskougljičnih plinova u energetski sustav, čime bi se omogućio prelazak s prirodnog plina na predmetne alternative, te stvoriti uvjete u kojima ti novi plinovi mogu biti bitan čimbenik u postizanju cilja klimatske neutralnosti EU-a do 2050. Direktivom se nastoji i uspostaviti regulatorni okvir koji svim sudionicima na tržištu omoguće i potiče na to da pri planiranju svojih aktivnosti uzmu u obzir prijelaznu ulogu fosilnih plinova, čime bi se izbjegli učinci ovisnosti i osigurao postupan i pravodoban prestanak korištenja fosilnog plina u svim relevantnim industrijskim sektorima i za *individualno* grijanje, *uz ublažavanje rasta energetskog siromaštva*.

Amandman 3

**Prijedlog direkture
Uvodna izjava 8.**

Tekst koji je predložila Komisija

(8) U skladu s EU-ovom strategijom za vodik, očekuje se široka upotreba vodika iz obnovljivih izvora od 2030. nadalje radi dekarbonizacije određenih sektora, od zrakoplovstva i brodarstva do industrijskih sektora čija je dekarbonizacija vrlo složena. Svi krajnji kupci priključeni na sustave za vodik moći će se osloniti na osnovna prava potrošača koja se primjenjuju na krajnje kupce spojene na sustave prirodnog plina, na primjer na pravo na promjenu opskrbljivača i na točne informacije o računu. Oni kupci koji su priključeni na mrežu za vodik, npr. industrijski kupci, imat će potrošačka prava jednaka onima koja imaju kupci prirodnog plina. Međutim, odredbe za potrošače namijenjene poticanju sudjelovanja kućanstava na tržištu, kao što su alati za

Izmjena

(8) U skladu s EU-ovom strategijom za vodik, očekuje se široka upotreba vodika iz obnovljivih izvora od 2030. nadalje radi dekarbonizacije određenih sektora, od zrakoplovstva i brodarstva do industrijskih sektora čija je dekarbonizacija vrlo složena. Svi krajnji kupci priključeni na sustave za vodik moći će se osloniti na *pravila o zaštiti potrošača i* osnovna prava potrošača koja se primjenjuju na krajnje kupce spojene na sustave prirodnog plina, na primjer na pravo na promjenu opskrbljivača i na točne informacije o računu. Oni kupci koji su priključeni na mrežu za vodik, npr. industrijski kupci, imat će potrošačka prava jednaka onima koja imaju kupci prirodnog plina. Međutim, odredbe za potrošače namijenjene poticanju sudjelovanja

usporedbu cijena, aktivni kupci i energetske zajednice građana, ne primjenjuju se na sustav za vodik.

kućanstava na tržištu, kao što su alati za usporedbu cijena, aktivni kupci i energetske zajednice građana, ne primjenjuju se na sustav za vodik.

Amandman 4

Prijedlog direktive Uvodna izjava 9.

Tekst koji je predložila Komisija

(9) U skladu sa strategijom EU-a za vodik prioritet EU-a je razvoj vodika iz obnovljivih izvora, proizvedenog uglavnom upotrebom energije vjetra i solarne energije. Vodik iz obnovljivih izvora najkompatibilnija je opcija s ciljem klimatske neutralnosti i nulte stope onečišćenja EU-a u dugoročnom razdoblju i najusklađenija s integriranim energetskim sustavom. Međutim, niskougljična goriva (LCF), kao što je niskougljični vodik (LCH), **mogu imati** ulogu u energetskoj tranziciji, posebno kratkoročno i srednjoročno, kako bi se brzo smanjile emisije iz postojećih goriva i **poticalo** uvođenje obnovljivih goriva kao što je vodik iz obnovljivih izvora. Kako bi se podržala tranzicija, potrebno je utvrditi prag za smanjenje emisija stakleničkih plinova za niskougljični vodik i sintetička plinovita goriva. Taj bi prag trebao postati stroži za vodik proizведен u postrojenjima koja započnu s radom od 1. siječnja 2031. kako bi se uzeo u obzir tehnološki razvoj i bolje potaknuo dinamičan napredak prema smanjenju emisija stakleničkih plinova iz proizvodnje vodika. U strategiji EU-a za integraciju energetskog sustava istaknuta je potreba za uvođenjem sustava certificiranja na razini EU-a kako bi se obuhvatila i goriva s niskim emisijama ugljika, što bi državama članicama omogućilo da ih usporede s drugim mogućnostima dekarbonizacije i da ih u svojoj kombinaciji izvora energije smatraju održivim rješenjem. Kako bi se osiguralo

Izmjena

(9) U skladu sa strategijom EU-a za vodik prioritet EU-a je razvoj vodika iz obnovljivih izvora, proizvedenog uglavnom upotrebom energije vjetra i solarne energije. Vodik iz obnovljivih izvora najkompatibilnija je opcija s ciljem klimatske neutralnosti i nulte stope onečišćenja EU-a u dugoročnom razdoblju i najusklađenija s integriranim energetskim sustavom. Međutim, niskougljična goriva (LCF), kao što je niskougljični vodik (LCH), **imat će** ulogu u energetskoj tranziciji, posebno kratkoročno i srednjoročno, kako bi se brzo smanjile emisije iz postojećih goriva i **potaknulo** uvođenje obnovljivih goriva kao što je vodik iz obnovljivih izvora **te dekarbonizacija europskih energetski intenzivnih industrija i prijevoza**. Kako bi se podržala tranzicija, potrebno je utvrditi **realističan** prag za smanjenje emisija stakleničkih plinova za niskougljični vodik i sintetička plinovita goriva. Taj bi prag trebao postati stroži za vodik proizведен u postrojenjima koja započnu s radom od 1. siječnja 2031. kako bi se uzeo u obzir tehnološki razvoj i bolje potaknuo dinamičan napredak prema smanjenju emisija stakleničkih plinova iz proizvodnje vodika. U strategiji EU-a za integraciju energetskog sustava istaknuta je potreba za uvođenjem sustava certificiranja na razini EU-a kako bi se obuhvatila i goriva s niskim emisijama ugljika, što bi državama članicama omogućilo da ih usporede s drugim mogućnostima dekarbonizacije i da

da LCF-ovi imaju isti učinak dekarbonizacije kao i druge alternative iz obnovljivih izvora, važno je da *ih se* certificira primjenom *sličnog* metodološkog pristupa, utemeljenog na procjeni njihovih ukupnih emisija stakleničkih plinova tijekom ciklusa uporabe. Time bi se omogućilo uvođenje sveobuhvatnog sustava certificiranja na razini EU-a kojim bi se obuhvatila cjelokupna kombinacija izvora energije u Uniji. Uzimajući u obzir da LCF-ovi i LCH-ovi nisu obnovljiva goriva, njihova terminologija i certifikacija nisu mogli biti uključeni u prijedlog revizije Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća⁸. Stoga se to nadoknađuje njihovim uključivanjem u ovu Direktivu.

8 Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

Amandman 5

Prijedlog direktive Uvodna izjava 10.

Tekst koji je predložila Komisija

(10) Slobode koje Ugovor jamči građanima Unije – između ostalog slobodno kretanje robe, sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga – ostvarive su samo na potpuno otvorenom tržištu koje svim potrošačima omogućava slobodan odabir opskrbljivača i svim opskrbljivačima slobodnu isporuku kupcima.

ih u svojoj kombinaciji izvora energije smatraju održivim rješenjem. Kako bi se osiguralo da LCF-ovi imaju isti učinak dekarbonizacije kao i druge alternative iz obnovljivih izvora, *te steklo povjerenje potrošača i podržao razvoj globalne trgovine LCF-ovima*, važno je da *se LCF-ove* certificira primjenom *preciznog* metodološkog pristupa, utemeljenog na procjeni njihovih ukupnih emisija stakleničkih plinova tijekom ciklusa uporabe.. Time bi se omogućilo uvođenje sveobuhvatnog sustava certificiranja na razini EU-a kojim bi se obuhvatila cjelokupna kombinacija izvora energije u Uniji. Uzimajući u obzir da LCF-ovi i LCH-ovi nisu obnovljiva goriva, njihova terminologija i certifikacija nisu mogli biti uključeni u prijedlog revizije Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća⁸. Stoga se to nadoknađuje njihovim uključivanjem u ovu Direktivu.

8 Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

Izmjena

(10) Slobode koje Ugovor jamči građanima Unije – između ostalog slobodno kretanje robe, sloboda poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga – ostvarive su samo na potpuno otvorenom tržištu koje svim potrošačima omogućava slobodan odabir opskrbljivača i svim opskrbljivačima slobodnu isporuku kupcima. *Na potpuno integriranom energetskom tržištu EU-a prednost bi se trebala dati boljem povezivanju energetske infrastrukture među državama*

*članicama te poštenom i otvorenom
tržišnom natjecanju*

Amandman 6

Prijedlog direktive Uvodna izjava 11.

Tekst koji je predložila Komisija

(11) Interesi potrošača trebali bi biti u središtu ove Direktive, a kvaliteta usluga trebala bi biti središnja odgovornost poduzeća za prirodni plin. Postojeća prava potrošača i pravo na pristup osnovnim uslugama, uključujući energiju, te na zaštitu od energetskog siromaštva, kako je navedeno u komunikaciji o Europskom stupu socijalnih prava, trebalo bi ojačati i zaštititi te bi ona trebala biti usmjerena ka većoj transparentnosti. Zaštitom potrošača trebalo bi se osigurati da svi kupci u širem kontekstu Unije koriste prednosti konkurentnog tržišta plina. Prava potrošača trebale bi provoditi države članice ili, ako je neka od država članica tako predvidjela, regulatorna tijela.

Izmjena

(11) Interesi potrošača trebali bi biti u središtu ove Direktive, a kvaliteta usluga trebala bi biti središnja odgovornost poduzeća za prirodni plin. Postojeća prava potrošača i pravo na pristup osnovnim uslugama, uključujući energiju, **kao i pravo na sigurnu i cijenom pristupačnu opskrbu energijom** te na zaštitu od energetskog siromaštva, kako je navedeno u komunikaciji o Europskom stupu socijalnih prava **i u planu REPowerEU**, trebalo bi ojačati i zaštititi te bi ona trebala biti usmjerena ka većoj transparentnosti. Zaštitom potrošača trebalo bi se osigurati da svi kupci u širem kontekstu Unije koriste prednosti konkurentnog tržišta plina **i vodika**. Prava potrošača trebale bi provoditi države članice ili, ako je neka od država članica tako predvidjela, regulatorna tijela.

Amandman 7

Prijedlog direktive Uvodna izjava 12.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(12a) U okviru plana REPowerEU naglašava se da tijekom prelaska EU-a na čistu energiju odvajanje od ruskog uvoza energije može dovesti do viših i nestabilnijih cijena energije te se stoga ističe potreba da se na razini država članica uvedu ciljane mjere za smanjenje nestabilnosti, očuvanje cijena i zaštitu pojedinaca koji su izloženi energetskom

siromaštvu ili kojima prijeti energetsko siromaštvo kako bi se osigurala pravedna tranzicija za sve.

Amandman 8

Prijedlog direktive Uvodna izjava 14.

Tekst koji je predložila Komisija

(14) U ostvarivanju ciljeva od općeg gospodarskog interesa države članice trebale bi imati široku slobodu odlučivanja o nametanju obveza pružanja javne usluge poduzećima za plin. Međutim, određivanje cijene za opskrbu prirodnim plinom kao obveze pružanja javne usluge je mjeru kojom se znatno narušava tržišno natjecanje i čija provedba često dovodi do akumulacije tarifnih deficitia, ograničavanja izbora potrošača, manjih poticaja za uštedu energije i ulaganja u energetsku učinkovitost, nižih standarda usluge, nižih razina uključenosti i zadovoljstva potrošača, ograničavanja tržišnog natjecanja te do manjeg broja inovativnih proizvoda i usluga na tržištu. Stoga bi države članice trebale primjenjivati druge instrumente politike, posebno ciljane mjeru socijalne politike, kako bi svojim građanima mogle zajamčiti pristupačnu opskrbu plinom. Javne intervencije u određivanju cijena za opskrbu prirodnim plinom trebale bi se provoditi samo u obliku obveze pružanja javne usluge i biti podložne posebnim uvjetima. Potpunom liberalizacijom funkcionalnog maloprodajnog tržišta prirodnog plina potaknuto bi se cjenovno i necjenovno tržišno natjecanje među postojećim opskrbljivačima i ulazak novih sudionika na tržište povećavajući time izbor i zadovoljstvo potrošača.

Izmjena

(14) U ostvarivanju ciljeva od općeg gospodarskog interesa države članice trebale bi imati široku slobodu odlučivanja o nametanju obveza pružanja javne usluge poduzećima za plin. Međutim, određivanje cijene za opskrbu prirodnim plinom kao obveze pružanja javne usluge je mjeru kojom se znatno narušava tržišno natjecanje i čija provedba često dovodi do akumulacije tarifnih deficitia, ograničavanja izbora potrošača, manjih poticaja za uštedu energije i ulaganja u energetsku učinkovitost, nižih standarda usluge, nižih razina uključenosti i zadovoljstva potrošača, ograničavanja tržišnog natjecanja te do manjeg broja inovativnih proizvoda i usluga na tržištu. Stoga bi države članice trebale primjenjivati druge instrumente politike, posebno ciljane mjeru socijalne politike, kako bi svojim građanima mogle zajamčiti pristupačnu opskrbu plinom *i osigurati pravednu tranziciju za sve tako da nikao ne bude zapostavljen*. Javne intervencije u određivanju cijena za opskrbu prirodnim plinom trebale bi se provoditi samo u obliku obveze pružanja javne usluge i biti podložne posebnim uvjetima. Potpunom liberalizacijom funkcionalnog maloprodajnog tržišta prirodnog plina potaknuto bi se cjenovno i necjenovno tržišno natjecanje među postojećim opskrbljivačima i ulazak novih sudionika na tržište povećavajući time izbor i zadovoljstvo potrošača.

Amandman 9

Prijedlog direktive Uvodna izjava 16.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(16a) Pri provedbi politika prijelaza na druga goriva države članice mogu provesti procjene distribucijskog učinka kako bi utvrdile je li javna intervencija potrebna za rješavanje nerazmjernih učinaka na određene skupine kupaca.

Amandman 10

Prijedlog direktive Uvodna izjava 17.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(17) Potrošačima bi trebalo staviti na raspolaganje jasne i razumljive informacije o njihovim pravima u vezi s energetskim sektorom. Komisija je, nakon savjetovanja sa zainteresiranim stranama, uključujući države članice, regulatorna tijela, organizacije potrošača i poduzeća za prirodni plin, utvrdila pristupačan i lako razumljiv kontrolni popis namijenjen potrošačima energije, koji potrošačima pruža praktične informacije o njihovim pravima. Taj bi kontrolni popis namijenjen potrošačima energije trebalo održavati **ažurnim, staviti ga na raspolaganje** svim potrošačima i **učiniti javno dostupnim**.

(17) Potrošačima bi trebalo staviti na raspolaganje jasne i razumljive informacije o njihovim pravima u vezi s energetskim sektorom. Komisija je, nakon savjetovanja sa zainteresiranim stranama, uključujući države članice, regulatorna tijela, organizacije potrošača i poduzeća za prirodni plin, utvrdila pristupačan i lako razumljiv kontrolni popis namijenjen potrošačima energije, koji potrošačima pruža praktične informacije o njihovim pravima. Taj bi kontrolni popis namijenjen potrošačima energije trebalo **redovito** održavati i **ažurirati te bi trebao odražavati trenutačna tržišna kretanja, ako je to moguće. Trebalo bi ga dostaviti** svim potrošačima i **trebao bi biti javno dostupan**.

Amandman 11

Prijedlog direktive Uvodna izjava 20.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(20) Prirodni plin i dalje ima presudnu ulogu u opskrbi energijom jer je potrošnja energije iz prirodnog plina u kućanstvima i dalje veća od potrošnje električne energije u kućanstvima. Iako je elektrifikacija važan element zelene tranzicije, u budućnosti će se u kućanstvima i dalje trošiti prirodni plin, uključujući sve veće količine plina iz obnovljivih izvora.

(20) Prirodni plin i dalje ima presudnu ulogu u opskrbi energijom jer je potrošnja energije iz prirodnog plina u kućanstvima i dalje veća od potrošnje električne energije u kućanstvima. Iako je elektrifikacija važan element zelene tranzicije, u budućnosti će se u kućanstvima i dalje trošiti prirodni plin, uključujući sve veće količine **niskougljičnog plina i** plina iz obnovljivih izvora.

Amandman 12

Prijedlog direktive Uvodna izjava 23.

Tekst koji je predložila Komisija

(23) Kao i u sektoru električne energije, fleksibilnost tržišta i odgovarajući pravni okvir Unije za prava potrošača u sektoru prirodnog plina ključni su kako bi se osiguralo da **potrošači** mogu sudjelovati u energetskoj tranziciji i imati koristi od pristupačnih cijena, dobrog standarda usluge i stvarnog izbora ponuda koje odražavaju tehnološki razvoj.

Izmjena

(23) Kao i u sektoru električne energije, fleksibilnost tržišta i odgovarajući pravni okvir Unije za prava potrošača u sektoru prirodnog plina ključni su kako bi se osiguralo da **svi građani** mogu sudjelovati u energetskoj tranziciji i imati koristi od pristupačnih cijena, dobrog standarda usluge i stvarnog izbora ponuda koje odražavaju **održivi** tehnološki razvoj.

Amandman 13

Prijedlog direktive Uvodna izjava 24.

Tekst koji je predložila Komisija

(24) Prelazak s fosilnog plina na obnovljive alternative koncretizirat će se ako energija iz obnovljivih izvora postane privlačan i nediskriminirajući izbor za potrošače na temelju zaista transparentnih informacija, pri čemu su troškovi prijelaza pravedno raspodijeljeni među različitim skupinama potrošača i sudionika na tržištu.

Izmjena

(24) Prelazak s fosilnog plina na obnovljive alternative, **uključujući biometan**, koncretizirat će se ako energija iz obnovljivih izvora postane **dostupan**, privlačan i nediskriminirajući izbor za **sve** potrošače na temelju zaista transparentnih informacija, pri čemu su troškovi prijelaza pravedno raspodijeljeni među različitim skupinama potrošača i sudionika na tržištu.

Amandman 14

Prijedlog direktive Uvodna izjava 27.

Tekst koji je predložila Komisija

(27) Kako bi bio dosljedan i učinkovit, taj zrcalni pristup trebao bi obuhvaćati sve odredbe o zaštiti *i jačanju položaja* potrošača, *kad god je to izvedivo na tržištu plina i može se prilagoditi njemu*. On bi se trebao odnositi na sve od osnovnih ugovornih prava do pravila o informacijama o obračunu, promjeni dobavljača energije, dostupnosti pouzdanih alata za usporedbu, zaštiti ugroženih i energetski siromašnih potrošača, odgovarajuće zaštite podataka za pametna brojila i upravljanje podacima te učinkovitih alternativnih pravila za rješavanje sporova.

Izmjena

(27) Kako bi bio dosljedan i učinkovit, taj zrcalni pristup trebao bi obuhvaćati sve odredbe o zaštiti potrošača. On bi se trebao odnositi na sve od osnovnih ugovornih prava *i sveobuhvatnih predugovornih informacija* do pravila o informacijama o obračunu, promjeni dobavljača energije, dostupnosti pouzdanih alata za usporedbu, *posebno* zaštiti ugroženih i energetski siromašnih potrošača, odgovarajuće zaštite podataka za pametna brojila i upravljanje podacima te učinkovitih alternativnih pravila za rješavanje sporova.

Amandman 15

Prijedlog direktive Uvodna izjava 29.

Tekst koji je predložila Komisija

(29) Očekuje se da će modernizacija plinskog sektora proizvesti znatne gospodarske koristi u smislu poboljšanog natjecanja na maloprodajnom tržištu i njegovih društvenih i distribucijskih koristi te boljeg položaja kupaca, uključujući ojačana ugovorna prava i bolju dostupnost informacija o potrošnji i izvorima energije, što će dovesti do izbora zelenijih mogućnosti. Energetske zajednice od interesa trebale bi doprinijeti uvođenju plina iz obnovljivih izvora.

Izmjena

(29) Očekuje se da će modernizacija plinskog sektora proizvesti znatne gospodarske koristi u smislu poboljšanog natjecanja na maloprodajnom tržištu i *davanja poticaja i potpore novim sudsionicicima na tržištu, i njegovih* društvenih i distribucijskih koristi te boljeg položaja kupaca, uključujući ojačana ugovorna prava i bolju dostupnost informacija o potrošnji i izvorima energije, što će dovesti do izbora zelenijih *i cjenovno konkurentnijih* mogućnosti, *kao što je poduzimanje mjera energetske učinkovitosti i dugoročno prelazak s plina na druge održivije i učinkovitije izvore energije, poput obnovljivih*. Energetske zajednice od interesa trebale bi doprinijeti

uvodenju plina iz obnovljivih izvora.

Amandman 16

Prijedlog direktive Uvodna izjava 30.

Tekst koji je predložila Komisija

(30) Promjena opskrbljivača važan je pokazatelj uključenosti potrošača i bitno sredstvo za poticanje tržišnog natjecanja na tržištu prirodnog plina. Stope promjene opskrbljivača i dalje se razlikuju među državama članicama, a potrošače se odvraća od promjene opskrbljivača naknadama za izlazak i raskid ugovora. Iako bi se ukidanjem takvih naknada mogao ograničiti izbor potrošača jer bi se isključilo proizvode utemeljene na nagrađivanju potrošačke vjernosti, dalnjim ograničavanjem njihove uporabe trebali bi se poboljšati dobrobit i uključenost potrošača, kao i tržišno natjecanje.

Izmjena

(30) Promjena opskrbljivača važan je pokazatelj uključenosti potrošača i bitno sredstvo za poticanje tržišnog natjecanja na tržištu prirodnog plina, *te bi stoga trebala biti zajamčena kao temeljno pravo potrošača. Međutim*, stope promjene opskrbljivača i dalje se razlikuju među državama članicama, a potrošače se odvraća *i od prelaska na drugi izvor energije i* od promjene opskrbljivača naknadama za izlazak i raskid ugovora. Iako bi se ukidanjem takvih naknada mogao ograničiti izbor potrošača jer bi se isključilo proizvode utemeljene na nagrađivanju potrošačke vjernosti, dalnjim ograničavanjem njihove uporabe trebali bi se poboljšati dobrobit i uključenost potrošača, kao i tržišno natjecanje, *uključujući promicanje upotrebe vodika, biometana i drugih niskougljičnih plinova.*

Amandman 17

Prijedlog direktive Uvodna izjava 30.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(30a) U slučaju povezanih ulaganja u opremu, ekonomski gubitak koji je posljedica korisnikova raskida ugovora prije njegova datuma isteka trebao bi se utvrditi na temelju preostalog dijela naknade za uslugu do isteka ugovora. U skladu s ugovornom slobodom, ako je predviđena ugovornim klauzulama, pružatelji usluga u paketu trebali bi

*krajnjim kupcima dati mogućnost
otkazivanja ili promjene pojedinačnih
dijelova ugovora u paketu izravnim
pregovorima.*

Amandman 18

Prijedlog direktive Uvodna izjava 32.

Tekst koji je predložila Komisija

(32) Nekoliko je čimbenika koji potrošačima otežavaju pristup raznim izvorima tržišnih informacija koje su im dostupne, razumijevanje tih informacija i postupanje u skladu s njima. Stoga je potrebno je poboljšati usporedivost ponuda *i svesti na minimum prepreke promjeni opskrbljivača*, bez nepotrebnog ograničavanja izbora za potrošače.

Izmjena

(32) Nekoliko je čimbenika koji potrošačima otežavaju pristup raznim izvorima tržišnih informacija koje su im dostupne, razumijevanje tih informacija i postupanje u skladu s njima. Stoga je potrebno je poboljšati usporedivost ponuda *odgovarajućim informiranjem potrošača, među ostalim o utjecaju energetskih ponuda na okoliš, te alatima za usporedbu za sve kupce, a neopravdane prepreke prelasku trebalo bi ukloniti* bez nepotrebnog ograničavanja izbora za potrošače.

Amandman 19

Prijedlog direktive Uvodna izjava 33.

Tekst koji je predložila Komisija

(33) Neovisni alati za usporedbu, uključujući internetske stranice, učinkovito su sredstvo koje kupcima omogućuje procjenu prednosti različitih ponuda za isporuku energije dostupnih na tržištu. Kako bi kupci dobili reprezentativan uvid, ti bi alati trebali predstaviti najširi mogući raspon dostupnih ponuda i obuhvatiti tržište u što potpunijem opsegu. Ključno je da manji kupci imaju pristup barem jednom od alata za usporedbu i da informacije koje se pružaju s pomoću takvih alata budu vjerodostojne, nepristrane i *transparentne*. U tu bi svrhu

Izmjena

(33) Neovisni alati za usporedbu, uključujući internetske stranice, učinkovito su sredstvo koje kupcima omogućuje procjenu prednosti različitih ponuda za isporuku energije dostupnih na tržištu. Kako bi kupci dobili reprezentativan uvid, ti bi alati trebali predstaviti najširi mogući raspon dostupnih ponuda i obuhvatiti tržište u što potpunijem opsegu *na jednostavan i lako razumljiv način*. *Ako se učinak na okoliš promiče kao ključna značajka ponude, alati za usporedbu trebali bi uključivati i opis tog utjecaja na okoliš*. Ključno je da manji kupci imaju

države članice mogле осигурати алат за успоредбу којим управља национално тјело или приватно трговаčko društvo.

приступ barem jednom od alata за успоредбу и да информације које се пружају с помоћу таквих алата буду вjerodostojne, непрistrane, *transparentne i lako razumljive*. У ту би сврху државе чланице могле осигурати алат за успоредбу којим управља национално тјело или приватно трговаčko društvo. *Također je ključno potrošačima pružiti jasne i razumljive predugovorne informacije kako bi bili u potpunosti upoznati s pojedinostima i posljedicama ugovora.*

Amandman 20

Prijedlog direktive Uvodna izjava 34.

Tekst koji je predložila Komisija

(34) ***Krajnji kupci također bi trebali moći*** трошити, складишти и продавати плин из обновљивих извора који су сами произвели ***i*** судјеловати на свим тржиштима природног plina ***pružanjem*** помоćnih услуга sustavu, ***primjerice skladištenjem energije.***
Državama članicama trebalo bi omogućiti da imaju različite одредбе у својем националном праву у pogledu poreza и пристојби за pojedinačне активне kupce i aktivne kupce који djeluju zajednički.

Izmjena

(34) ***U nekim slučajevima krajnji kupci, posebno oni u poljoprivrednom sektoru, mogu*** трошити, складишти и продавати плин из обновљивих извора који су сами произвели. ***U mjeri u kojoj mogu poduzimati te aktivnosti, ti bi kupci trebali moći*** судјеловати на свим тржиштима природног plina, ***uključujući lokalnu opskrbu, te pružati*** помоћне услуге sustavu ***i skladišti energiju, pri čemu bi trebali zadržati svoja prava koja imaju kao krajnji kupci.*** ***Države članice trebale bi moći pružati*** različite одредбе у својем националном праву у pogledu poreза и пристојби за pojedinačне активне kupce i aktivne kupce који djeluju zajednički.

Amandman 21

Prijedlog direktive Uvodna izjava 35.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(35a) Zajednice energije iz obnovljivih izvora, u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001, i energetske zajednice

građana, u skladu s Direktivom (EU) 2019/944, mogu pridonijeti proizvodnji i skladištenju plina iz obnovljivih izvora te opskrbi njime, pri čemu pomažu u dekarbonizaciji energetskog sustava. Konkretno, zajednice energije iz obnovljivih izvora mogu doprinijeti razvoju lokalnog kružnog gospodarstva, posebno u ruralnim regijama. Ako se poštaju strogi standardi zaštite okoliša, primjerice kako bi se spriječilo istjecanje metana, energetske zajednice građana mogu pomoći i potrošačima da se dodatno odmaknu od proizvodnje bioplina, tako što će prihvati ponude za plin iz obnovljivih izvora. Potrebno je osigurati jednake uvjete kako bi se obnovljivi plinovi, kao što je biometan, mogli integrirati u sustav prirodnog plina. Istodobno bi trebalo zajamčiti da se poštiju obveze iz Direktive (EU) 2018/2001 i da se ovom Uredbom ne stvara nikakav poticaj za stvaranje energetskih usjeva, što bi dovelo ne samo do monokultura i povezanih problema, već i povećalo oskudicu prehrabnenih kultura.

Amandman 22

Prijedlog direktive Uvodna izjava 36.

Tekst koji je predložila Komisija

(36) Odredbe o energetskim zajednicama građana ne sprečavaju postojanje drugih građanskih inicijativa, kao što su zajednice obnovljive energije iz Direktive (EU) 2018/2001 ili one koje proizlaze iz privatnopravnih sporazuma. Članstvo u energetskim zajednicama građana trebalo bi biti otvoreno za sve kategorije subjekata. Međutim, ovlasti donošenja odluka u okviru energetske zajednice građana trebalo bi ograničiti na one članove ili vlasnike udjela koji nisu uključeni u komercijalne djelatnosti

Izmjena

(36) Odredbe o energetskim zajednicama građana ne sprečavaju postojanje drugih građanskih inicijativa, kao što su zajednice obnovljive energije iz Direktive (EU) 2018/2001 ili one koje proizlaze iz privatnopravnih sporazuma. Članstvo u energetskim zajednicama građana trebalo bi biti otvoreno za sve kategorije subjekata. Međutim, ovlasti donošenja odluka u okviru energetske zajednice građana trebalo bi ograničiti na one članove ili vlasnike udjela koji nisu uključeni u komercijalne djelatnosti

velikog opsega niti im je energetski sektor glavno područje gospodarske aktivnosti. To znači da energetske zajednice građana i pojedinačni članovi ili dioničari moraju biti finansijski i gospodarski neovisni od subjekata uključenih u takve aktivnosti, bez obzira na mogućnost da energetske zajednice građana delegiraju upravljanje postrojenjima potrebnima za njihove aktivnosti, uključujući ugradnju, rad, rukovanje podacima i održavanje.

velikog opsega niti im je energetski sektor glavno područje gospodarske aktivnosti. To znači da energetske zajednice građana i pojedinačni članovi ili dioničari moraju biti finansijski i gospodarski neovisni od subjekata uključenih u takve aktivnosti, bez obzira na mogućnost da energetske zajednice građana delegiraju upravljanje postrojenjima potrebnima za njihove aktivnosti, uključujući ugradnju, rad, rukovanje podacima i održavanje. *Kako bi se izbjegla zlouporaba i osiguralo široko sudjelovanje, zajednice energije iz obnovljivih izvora i energetske zajednice građana s aktivnostima povezanima s plinom iz obnovljivih izvora trebale biti moći ostati neovisne o pojedinačnim članovima i drugim tradicionalnim sudionicima na tržištu koji sudjeluju u zajednici kao članovi ili dioničari ili koji surađuju na druge načine, kao što su ulaganja.*

Amandman 23

Prijedlog direktive Uvodna izjava 37.

Tekst koji je predložila Komisija

(37) Računi i informacije o obračunu važno su sredstvo informiranja i osnaživanja krajnjih kupaca. Računi za energiju i dalje su najčešći problem potrošača i izvor pritužbi potrošača pa stoga doprinose trajno niskim razinama zadovoljstva potrošača i njihova sudjelovanja u plinskom sektoru. Odredbe o informacijama o obračunu u plinskom sektoru također zaostaju za pravima koja se dodjeljuju potrošačima u sektoru električne energije. Stoga ih je potrebno uskladiti i utvrditi minimalne zahtjeve za račune i informacije o obračunu u plinskom sektoru kako bi potrošači imali pristup transparentnim i lako razumljivim informacijama. Računi bi trebali sadržavati informacije za krajnje potrošače o njihovoj

Izmjena

(37) Računi i informacije o obračunu važno su sredstvo informiranja i osnaživanja krajnjih kupaca. Računi za energiju i dalje su najčešći problem potrošača i izvor pritužbi potrošača pa stoga doprinose trajno niskim razinama zadovoljstva potrošača i njihova sudjelovanja u plinskom sektoru. Odredbe o informacijama o obračunu u plinskom sektoru također zaostaju za pravima koja se dodjeljuju potrošačima u sektoru električne energije, *čime se ograničava puni potencijal sudjelovanja potrošača u plinskom sektoru, posebno kad je riječ o plinovima iz obnovljivih izvora i niskougljičnim plinovima*. Stoga ih je potrebno uskladiti i utvrditi minimalne zahtjeve za račune i informacije o

potrošnji i troškovima, čime bi se olakšala usporedba ponuda i promjena dobavljača, kao i informacije o njihovim pravima potrošača (npr. o alternativnom rješavanju sporova). Osim toga, računi bi trebali biti alat za aktivno uključivanje potrošača na tržište, kako bi potrošači mogli upravljati svojim obrascima potrošnje i donositi zelenije odluke.

obračunu u plinskom sektoru kako bi *svi* potrošači imali pristup transparentnim, ***potpunim*** i lako razumljivim informacijama. Računi bi trebali sadržavati informacije za krajnje potrošače o njihovoj potrošnji i troškovima, ***vrsti energije, njezinom udjelu i količini***, čime bi se olakšala usporedba ponuda i promjena dobavljača, kao i informacije o njihovim pravima potrošača (npr. o alternativnom rješavanju sporova) ***i izvoru kupljene energije***. Osim toga, računi bi trebali biti alat za aktivno uključivanje potrošača na tržište, kako bi potrošači mogli upravljati svojim obrascima potrošnje i donositi zelenije odluke. ***Potrošači bi trebali imati pristup točnim informacijama o obračunu i na internetu i izvan njega.***

Amandman 24

Prijedlog direktive Uvodna izjava 39.

Tekst koji je predložila Komisija

(39) Ključni aspekt pri opskrbi kupaca je pristup objektivnim i transparentnim podacima o potrošnji. Stoga bi potrošači trebali imati pristup podacima o svojoj potrošnji i povezanim cijenama te troškovima usluga, kako bi mogli pozvati konkurente da izrade ponudu na temelju tih informacija. ***Potrošači bi također trebali imati pravo da ih se na primjereni način obavijesti o vlastitoj potrošnji energije.*** Plaćanje unaprijed ne bi smjelo dovoditi korisnike u nepovoljan položaj, a razni bi sustavi plaćanja trebali biti nediskriminirajući. Ako se informacije o troškovima energije pružaju kupcima dovoljno često, trebale bi poticati uštedu energije jer će kupci dobiti izravnu povratnu informaciju o učincima ulaganja u energetsku učinkovitost i drukčijeg ponašanja.

Izmjena

(39) Ključni aspekt pri opskrbi kupaca je pristup objektivnim i transparentnim podacima o potrošnji. Stoga bi potrošači trebali imati pristup podacima o svojoj potrošnji i povezanim cijenama te troškovima usluga, kako bi mogli pozvati konkurente da izrade ponudu na temelju tih informacija. Potrošači bi također trebali imati pravo da ih se na primjereni način obavijesti o potrošnji energije ***i trebali bi moći lako pristupiti*** tim informacijama. Plaćanje unaprijed ne bi smjelo dovoditi korisnike u nepovoljan položaj, a razni bi sustavi plaćanja trebali biti nediskriminirajući. Ako se informacije o troškovima energije pružaju kupcima dovoljno često, trebale bi poticati uštedu energije jer će kupci dobiti izravnu povratnu informaciju o učincima ulaganja u energetsku učinkovitost i drukčijeg ponašanja.

Amandman 25

Prijedlog direktive Uvodna izjava 42.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(42a) Koristi za rad mreže, odnosno uštede za operatora, primjerice zbog boljeg upravljanja mrežom ili preciznijeg planiranja i utvrđivanja gubitaka u mreži, trebale bi se, ako je to izvedivo, procijeniti i oduzeti pri izračunu doprinosa krajnjih kupaca povezanim troškovima uvođenja pametnih sustava mjerena.

Amandman 26

Prijedlog direktive Uvodna izjava 43.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(43) Nakon uvođenja pametnih sustava mjerena u državama članicama razvijeni su ili se trenutačno razvijaju različiti modeli upravljanja podacima. Neovisno o modelu upravljanja podacima važno je da države članice uspostave transparentna pravila u skladu s kojima **se podacima može** pristupiti pod nediskriminirajućim uvjetima i da osiguraju najvišu razinu kibersigurnosti i zaštite podataka, kao i nepristranost subjekata koji obrađuju podatke.

(43) Nakon uvođenja pametnih sustava mjerena u državama članicama razvijeni su ili se trenutačno razvijaju različiti modeli upravljanja podacima. Neovisno o modelu upravljanja podacima važno je da države članice uspostave transparentna pravila u skladu s kojima **svi potrošači mogu** pristupiti **podacima** pod nediskriminirajućim uvjetima i da osiguraju najvišu razinu kibersigurnosti i zaštite podataka, kao i nepristranost subjekata koji obrađuju podatke.

Amandman 27

Prijedlog direktive Uvodna izjava 44.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(44) Bolja je zaštita potrošača osigurana ako su svim potrošačima dostupna

(44) Bolja je zaštita potrošača osigurana ako su svim potrošačima dostupna

djelotvorna sredstva za rješavanje sporova. Države članice trebale bi propisati postupke za brzo i djelotvorno postupanje s pritužbama.

djelotvorna sredstva za rješavanje sporova. Države članice trebale bi propisati postupke za brzo i djelotvorno postupanje s pritužbama. *Smjernice o tome gdje i kako se podnosi pritužba trebale bi se staviti na raspolaganje u potrošačkim ugovorima i informacijama o obračunu.*

Amandman 28

Prijedlog direktive Uvodna izjava 46.

Tekst koji je predložila Komisija

(46) U skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 i Direktivom (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ Komisija je dala okvirne smjernice¹¹ o odgovarajućim pokazateljima za mjerjenje energetskog siromaštva i definiranje „znatnog broja kućanstava u energetskom siromaštvu”.

Izmjena

(46) U skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 i Direktivom (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ Komisija je dala okvirne smjernice¹¹ o odgovarajućim pokazateljima za mjerjenje energetskog siromaštva i definiranje „znatnog broja kućanstava u energetskom siromaštvu”. **Komisija bi, zajedno s Eurostatom i državama članicama, trebala poboljšati usporedivost skupova podataka kako bi oni, prema potrebi, dvije godine nakon stupanja na snagu ove Direktive bili usporedivi u državama članicama.**

¹⁰ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

¹¹ Preporuka Komisije od 14.10.2020. o energetskom siromaštvu, C(2020) 9600 final

¹⁰ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

¹¹ Preporuka Komisije od 14.10.2020. o energetskom siromaštvu, C(2020) 9600 final

Amandman 29

Prijedlog direktive Uvodna izjava 100.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(100a) Potrošači sve više upotrebljavaju treće strane koji su posrednici, kao što su alati za automatsku promjenu pružatelja usluga i alati za podjelu računa, između ostalog za podjelu računa ili promjenu dobavljača. Ako treće strane koji su posrednici obavljaju zadatke koje obično obavljaju dobavljači energije, trebali bi biti obvezani istim zakonodavnim okvirom.

Amandman 30

Prijedlog direktive

Članak 1. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Ovom se Direktivom uspostavljaju zajednička pravila za transport, distribuciju, opskrbu i skladištenje plinova u smislu članka 2. točke2. korištenjem sustava za prirodni plin definiranog u točki 4. tog članka . Njome se utvrđuju pravila koja se odnose na organizaciju i funkcioniranje tog sektora , pristup tržištu, kriterije i postupke koji se primjenjuju na izdavanje odobrenja za transport, distribuciju, opskrbu i skladištenje plinova korištenjem sustava za prirodni plin i rad sustava.

Izmjena

1. Ovom se Direktivom uspostavljaju zajednička pravila za transport, distribuciju, opskrbu i skladištenje plinova u smislu članka 2. točke2. korištenjem sustava za prirodni plin definiranog u točki 3. tog članka **zajedno s odredbama o zaštiti potrošača**. Njome se utvrđuju pravila koja se odnose na organizaciju i funkcioniranje tog sektora, pristup **istinski integriranom, konkurentnom, fleksibilnom, transparentnom i nediskriminirajućem** tržištu **usmjerrenom na potrošače**, kriterije i postupke koji se primjenjuju na izdavanje odobrenja za transport, distribuciju, opskrbu i skladištenje plinova korištenjem sustava za prirodni plin i rad sustava.

Amandman 31

Prijedlog direktive

Članak 1. – stavak 4.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

4.a Članci 10., 11., 15. i 23. te Prilog I. primjenjuju se i na treće strane koje su posrednici kada izvršavaju zadatke koje

obično obavlja dobavljač energije.

Amandman 32

Prijedlog direktive

Članak 2. – stavak 1. – točka 41.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(41a) „zaštićeni kupac” znači zaštićeni kupac kako je definiran u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća;

Amandman 33

Prijedlog direktive

Članak 2. – stavak 1. – točka 71.a (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(71a) „treća strana koja je posrednik” znači fizička ili pravna osoba koja ne djeluje kao poduzeće za prirodni plin i koja u okviru svoje trgovačke, poslovne ili profesionalne djelatnosti:

- (a) predstavlja ili nudi potrošačima ugovore o opskrbi plinom ili povezane usluge;*
- (b) pomaže potrošačima pružanjem usluga upravljanja energijom ili usluga povezanih s ugovorom koje nisu navedene u točki (a);*
- (c) sklapa ugovore o opskrbi plinom s poduzećem za prirodni plin u ime potrošača;*
- (d) sklapa ugovore o opskrbi plinom s potrošačima u ime poduzeća za prirodni plin;*

Amandman 34

Prijedlog direktive

Članak 4. – stavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2.a Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi od mrežnih operatora zahtijevale da održavaju zasebne regulirane baze imovine za plin, električnu energiju i vodik u skladu s [Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika (preinaka)

COM/2021/804]. Države članice osiguravaju i da mrežni operatori u svoje mrežne tarife za plin za potrošače ne uključe dodatne troškove povezane s mogućom pretvorbom postojeće plinske mreže u mrežu za vodik.

Amandman 35

Prijedlog direktive Članak 4. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., države članice smiju provoditi javne intervencije u cijene opskrbe **električnom energijom** energetski siromašnih ili ugroženih kupaca iz kategorije kućanstvo. Takve javne intervencije moraju ispunjavati uvjete utvrđene u stavcima 4. i 5.

Izmjena

3. Odstupajući od stavaka 1. i 2., države članice smiju provoditi javne intervencije u cijene opskrbe **plinom** energetski siromašnih ili ugroženih kupaca iz kategorije kućanstvo **kao i drugih zaštićenih kupaca u iznimnom slučaju nezabilježenog povećanja cijena**. Takve javne intervencije moraju ispunjavati uvjete utvrđene u stavcima 4. i 5.

Amandman 36

Prijedlog direktive Članak 4. – stavak 4. – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

4. Javne intervencije u cijene opskrbe **električnom energijom**:

Izmjena

4. Javne intervencije u cijene opskrbe **plinom**:

Amandman 37

Prijedlog direktive Članak 4. – stavak 4. – točka b

Tekst koji je predložila Komisija

(b) jasno su definirane, transparentne, nediskriminirajuće i *provjerljive*;

Izmjena

(b) jasno su definirane, transparentne, nediskriminirajuće, *provjerljive* i *pravedne za sve dobavljače*;

Amandman 38

Prijedlog direktive Članak 4. – stavak 4. – točka c

Tekst koji je predložila Komisija

(c) jamče plinskim poduzećima Unije jednakost pristupa kupcima;

Izmjena

(Ne odnosi se na hrvatsku verziju.)

Amandman 39

Prijedlog direktive Članak 4. – stavak 5.

Tekst koji je predložila Komisija

5. Svaka država članica koja za određivanje cijena opskrbe ***prirodnim plinom*** u skladu sa stavkom 3. ovog članka provodi javne intervencije mora se pridržavati i članka 3. stavka 3. točke (d) te članka 24. Uredbe (EU) 2018/1999, neovisno o tome nalazi li se u dotičnoj državi članici velik broj kućanstava pogodjenih energetskim siromaštvo.

Izmjena

5. Svaka država članica koja za određivanje cijena opskrbe ***plinom*** u skladu sa stavkom 3. ovog članka provodi javne intervencije mora se pridržavati i članka 3. stavka 3. točke (d) te članka 24. Uredbe (EU) 2018/1999, neovisno o tome nalazi li se u dotičnoj državi članici velik broj kućanstava pogodjenih energetskim siromaštvo.

Amandman 40

Prijedlog direktive Članak 4. – stavak 6.

Tekst koji je predložila Komisija

6. Tijekom prijelaznog razdoblja za

Izmjena

6. Tijekom prijelaznog razdoblja za

uspostavljanje učinkovitog tržišnog natjecanja za ugovore o opskrbi ***prirodnim plinom*** među opskrbljivačima i radi postizanja potpuno učinkovitog tržišno utemeljenog maloprodajnog određivanja cijena prirodnog plina u skladu sa stavkom 1., države članice smiju provoditi javne intervencije u cijene opskrbe prirodnim plinom kupaca iz kategorije kućanstvo i mikropoduzeća koja nemaju koristi od javnih intervencija iz stavka 3.

uspostavljanje učinkovitog tržišnog natjecanja za ugovore o opskrbi ***plinom*** među opskrbljivačima i radi postizanja potpuno učinkovitog tržišno utemeljenog maloprodajnog određivanja cijena prirodnog plina u skladu sa stavkom 1., države članice smiju provoditi javne intervencije u cijene opskrbe prirodnim plinom kupaca iz kategorije kućanstvo i mikropoduzeća koja nemaju koristi od javnih intervencija iz stavka 3.

Amandman 41

Prijedlog direktive

Članak 8. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija

4. Obveze utvrđene u stavku 2. primjenjuju se bez obzira na to jesu li niskougljična goriva proizvedena u Uniji ili se uvoze. Informacije o zemljopisnom podrijetlu i vrsti sirovina za niskougljična goriva i niskougljični vodik po opskrbljivaču gorivom stavlju se na raspolaganje potrošačima na internetskim stranicama operatora, opskrbljivača ili relevantnih nadležnih tijela te se ažuriraju jedanput godišnje.

Izmjena

4. Obveze utvrđene u stavku 2. primjenjuju se bez obzira na to jesu li niskougljična goriva proizvedena u Uniji ili se uvoze. Informacije o zemljopisnom podrijetlu i vrsti sirovina za niskougljična goriva i niskougljični vodik po opskrbljivaču gorivom stavlju se na raspolaganje potrošačima na ***njihovim računima za energiju i*** internetskim stranicama operatora, opskrbljivača ili relevantnih nadležnih tijela te se ažuriraju jedanput godišnje.

Amandman 42

Prijedlog direktive

Članak 10. – stavak 3. – podstavak 1. – točka a

Tekst koji je predložila Komisija

(a) identitet i adresa opskrbljivača;

Izmjena

(a) identitet i adresa opskrbljivača ***i njegovi podaci za kontakt (telefonski broj, e-pošta i podaci za kontakt službe za korisnike);***

Amandman 43

Prijedlog direktive

Članak 10. – stavak 3. – podstavak 1. – točka fa (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(fa) naziv proizvoda i glavne značajke, uključujući, ako se kao bitna značajka ponude promiče utjecaj na okoliš, opis tog utjecaja na okoliš, barem u pogledu emisija CO₂ koje proizlaze iz plinova koje je dobavljač isporučio tijekom prethodne godine;

Amandman 44

Prijedlog direktive

Članak 10. – stavak 3. – podstavak 1. – točka h

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(h) informacije koje se odnose na prava potrošača, uključujući **one** o obradi pritužaba i sve informacije iz ovog stavka, jasno priopćene na računu ili internetskim stranicama poduzeća za prirodni plin ili za vodik.

(h) informacije koje se odnose na prava potrošača, uključujući **jasne i razumljive informacije** o obradi pritužaba, **kao i informacije o tome kako i gdje se podnosi pritužba**, i sve informacije iz ovog stavka, jasno priopćene na računu ili internetskim stranicama poduzeća za prirodni plin ili za vodik.

Amandman 45

Prijedlog direktive

Članak 10. – stavak 3. – podstavak 1. – točka ha (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(ha) informacije o pružatelju i, prema potrebi, cijeni dodatnih usluga, kao što su usluge osiguranja i energetske učinkovitosti.

Amandman 46

Prijedlog direktive

Članak 10. – stavak 3. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Uvjeti moraju biti pošteni i unaprijed dobro poznati. U svakom slučaju te se informacije moraju pružiti prije sklapanja ili potvrđivanja ugovora. Kada se ugovori sklapaju putem posrednika, informacije iz točaka od (a) do (f) također se moraju pružiti prije sklapanja ugovora.

Izmjena

Uvjeti moraju biti pošteni i unaprijed dobro poznati. U svakom slučaju te se informacije moraju pružiti ***na jasnom i nedvosmislenom jeziku prilagođenom potrošačima*** prije sklapanja ili potvrđivanja ugovora. Kada se ugovori sklapaju putem posrednika, informacije iz točaka od (a) do (f) također se moraju pružiti prije sklapanja ugovora.

Amandman 47

Prijedlog direktive

Članak 10. – stavak 3. – podstavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

Krajnji kupci dobivaju sažetak ključnih ugovornih uvjeta napisan jasno, sažetim i jednostavnim jezikom.

Izmjena

Krajnji kupci dobivaju ***u jednom dokumentu*** sažetak ključnih ugovornih uvjeta napisan jasno, sažetim i jednostavnim jezikom.

Amandman 48

Prijedlog direktive

Članak 10. – stavak 3. – podstavak 3.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Države članice, preko svojih nacionalnih regulatornih tijela, jamče uporabu zajedničke terminologije koja je dogovorena na nacionalnoj razini.

Amandman 49

Prijedlog direktive

Članak 10. – stavak 5.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

5. Opskrbljivači ***pružaju*** krajnjim kupcima transparentne informacije o primjenjivim cijenama ***i*** tarifama ***te o***

5. Opskrbljivači krajnjim kupcima ***pružaju*** transparentne informacije o primjenjivim cijenama, tarifama,

standardnim uvjetima u pogledu pristupa **plinskim uslugama i upotrebe tih usluga.**

standardnim uvjetima u pogledu pristupa *i korištenja plinskih usluga, posebno o tome je li cijena fiksna ili varijabilna i, ako je relevantno, o mogućim akcijama ili popustima te dodatnim proizvodima i/ili uslugama u paketu s uslugom povezanom s plinom.*

Amandman 50

Prijedlog direktive Članak 10. – stavak 5.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

5.a Države članice putem svojih nacionalnih regulatornih tijela osiguravaju da su ključne ugovorne informacije utvrđene i istaknute na ponudama koje dobavljači pružaju potrošačima te prate transparentnost tržišnih ponuda i izvješćuju o njoj.

Amandman 51

Prijedlog direktive Članak 10. – stavak 6.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

6. Opskrbljivači krajnjim kupcima nude širok izbor načina plaćanja. Takvim se načinima plaćanja ne provodi **neopravdana** diskriminacija među kupcima. Svaka razlika u naknadama povezanimi s načinima plaćanja ili sustavima predujmova objektivna je, nediskriminirajuća i proporcionalna i ne smije biti veća od izravnih troškova koje primatelj plaćanja snosi za uporabu posebnog načina plaćanja ili sustava predujma u skladu s člankom 62. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵.

6. Opskrbljivači krajnjim kupcima nude širok izbor načina plaćanja. Takvim se načinima plaćanja ne provodi diskriminacija među kupcima. Svaka razlika u naknadama povezanimi s načinima plaćanja ili sustavima predujmova objektivna je, nediskriminirajuća i proporcionalna i ne smije biti veća od izravnih troškova koje primatelj plaćanja snosi za uporabu posebnog načina plaćanja ili sustava predujma u skladu s člankom 62. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵.

²⁵ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog

²⁵ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog

parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

Amandman 52

Prijedlog direktive Članak 10. – stavak 10.

Tekst koji je predložila Komisija

10. Opskrbljivači kupcima iz kategorije kućanstvo pružaju odgovarajuće informacije o alternativnim mjerama za isključivanje dovoljno prije planiranog isključivanja. Takve alternativne mjere **mogu uključivati** informacije o izvorima potpore u svrhu izbjegavanja isključivanja, sustavima predujmova, energetskim pregledima, konzultantskim uslugama u području energije, alternativnim planovima otplate, savjetima o upravljanju dugom ili o moratorijima na isključivanje i ne smiju uključivati dodatan trošak kupcima koji su suočeni s isključivanjem.

Izmjena

10. Opskrbljivači kupcima iz kategorije kućanstvo pružaju odgovarajuće informacije o alternativnim mjerama za isključivanje dovoljno prije planiranog isključivanja. Takve alternativne mjere **uključuju** informacije o izvorima potpore u svrhu izbjegavanja isključivanja, sustavima predujmova, energetskim pregledima, konzultantskim uslugama u području energije, alternativnim planovima otplate, savjetima o upravljanju dugom ili o moratorijima na isključivanje i ne smiju uključivati dodatan trošak kupcima koji su suočeni s isključivanjem.

Tijekom zime zabranjeno je isključivanje kupaca iz kategorije ugroženih i energetski siromašnih kućanstava koji upotrebljavaju prirodni plin za grijanje. Države članice mogu proširiti tu zabranu isključivanja tijekom zimskog razdoblja i na druge kupce iz kategorije kućanstvo.

Države članice osiguravaju zabranu isključenja tijekom tekućih sudske ili izvansudske sporove između opskrbljivača i kupaca u razdoblju od osam tjedana.

Amandman 53

Prijedlog direktive Članak 11. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Kupci imaju pravo promijeniti opskrbljivača plinovima ili sudionike na tom tržištu. Države članice osiguravaju da kupac koji želi promijeniti opskrbljivače ili sudionike na tržištu to može učiniti u roku od najviše tri tjedna od datuma zahtjeva, istodobno poštujući uvjete ugovora. Najkasnije do 2026. tehnički postupak promjene opskrbljivača ili sudionika na tržištu ne smije trajati dulje od 24 sata i mora biti moguć bilo kojeg radnog dana.

Izmjena

1. Kupci imaju pravo promijeniti opskrbljivača plinovima ili sudionike na tom tržištu. **Promjena opskrbljivača ili sudionika na tržištu provodi se u najkraćem mogućem roku, a u svakom slučaju najkasnije tri tjedna od datuma zahtjeva.** Države članice osiguravaju da kupac koji želi promijeniti opskrbljivače ili sudionike na tržištu to može učiniti u roku od najviše tri tjedna od datuma zahtjeva, istodobno poštujući uvjete ugovora. Najkasnije do 2026. tehnički postupak promjene opskrbljivača ili sudionika na tržištu ne smije trajati dulje od 24 sata i mora biti moguć bilo kojeg radnog dana.

Amandman 54

**Prijedlog direktive
Članak 11. – stavak 2.**

Tekst koji je predložila Komisija

2. Države članice osiguravaju da kupci ostvaruju pravo na promjenu opskrbljivača ili sudionika na tržištu na nediskriminajući način u pogledu troška, napora i vremena.

Izmjena

2. Države članice osiguravaju da **svi** kupci ostvaruju pravo na promjenu opskrbljivača ili sudionika na tržištu na nediskriminajući način u pogledu troška, napora i vremena.

Amandman 55

**Prijedlog direktive
Članak 11. – stavak 3. – podstavak 1. – uvodni dio**

Tekst koji je predložila Komisija

Države članice osiguravaju da se barem kupcima iz kategorije kućanstvo i malim poduzećima ne naplaćuju nikakve naknade za promjenu opskrbljivača plinovima. Međutim, države članice mogu dopustiti opskrbljivačima ili sudionicima na tržištu da kupcima naplaćuju naknade za raskid ugovora ako ti kupci dobrovoljno raskinu

Izmjena

Države članice osiguravaju da se barem kupcima iz kategorije kućanstvo, **uključujući one koji su se prijavili za ponudu plina u kombinaciji s pružanjem povezane opreme ili usluga, te mikropoduzećima** i malim poduzećima ne naplaćuju nikakve naknade za promjenu opskrbljivača plinovima. Međutim, države

ugovore o opskrbi s određenim trajanjem i fiksnom cijenom prije njihova isteka, pod uvjetom da takve naknade:

članice mogu dopustiti opskrbljivačima ili sudionicima na tržištu da kupcima naplaćuju naknade za raskid ugovora ako ti kupci dobrovoljno raskinu ugovore o opskrbi s određenim trajanjem i fiksnom cijenom prije njihova isteka, pod uvjetom da takve naknade:

Amandman 56

Prijedlog direktive Članak 11. – stavak 4.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

4.a Države članice trebale bi osigurati da se građanima nude informacije prilagođene korisnicima u vezi s pravilima i postupkom za promjenu opskrbljivača u njihovim državama članicama te, prema potrebi, sve relevantne informacije o promjeni opskrbljivača, uključujući putem jedinstvenih kontaktnih točaka iz članka 23. ove Direktive.

Amandman 57

Prijedlog direktive Članak 12. – stavak 1. – podstavak 1. – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Države članice osiguravaju da barem kupci prirodnog plina iz kategorije kućanstvo i mikropoduzeća imaju besplatan pristup barem jednom alatu za usporedbu ponuda opskrbljivača, uključujući ponude u paketu. Kupci moraju biti informirani o dostupnosti takvih alata na svojim računima, priloženo uz te račune ili na drugi način. Alati moraju ispunjavati barem sljedeće zahtjeve:

Države članice osiguravaju da barem kupci prirodnog plina iz kategorije kućanstvo, **mala** i mikropoduzeća imaju besplatan pristup barem jednom alatu za usporedbu ponuda opskrbljivača, uključujući ponude u paketu. Kupci moraju biti informirani o dostupnosti takvih alata na svojim računima, priloženo uz te račune ili na drugi način. Alati moraju ispunjavati barem sljedeće zahtjeve:

Amandman 58

Prijedlog direktive
Članak 12. – stavak 1. – podstavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Države članice osiguravaju da se barem jednim alatom pokriva cijelo tržište **prirodnog** plina. Ako se tržište pokriva s pomoću više alata, ti alati uključuju najpotpuniji mogući raspon ponuda plina koje obuhvaćaju znatan dio tržišta i, u slučajevima u kojima se tim alatima ne pokriva tržište u potpunosti, jasnu izjavu u kojoj se to navodi prije prikazivanja rezultata;

Izmjena

Države članice osiguravaju da se barem jednim alatom pokriva cijelo tržište plina. Ako se tržište pokriva s pomoću više alata, ti alati uključuju najpotpuniji mogući raspon ponuda plina koje obuhvaćaju znatan dio tržišta i, u slučajevima u kojima se tim alatima ne pokriva tržište u potpunosti, jasnu izjavu u kojoj se to navodi prije prikazivanja rezultata;

Amandman 59

Prijedlog direktive
Članak 12. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

3. Države članice **mogu zahtijevati** da alati za usporedbu iz stavka 1. uključuju **usporedive** kriterije **povezane s prirodnom** usluga koje nude opskrbljivači.

Izmjena

3. Države članice **zahtijevaju** da alati za usporedbu iz stavka 1. uključuju **usporedne** kriterije **koji se odnose na prirodu** usluga koje nude opskrbljivači, **uključujući je li cijena fiksna ili promjenjiva, trajanje ugovora, jedinstveno jediničnu cijenu, te sve naknade, poreze i popuste, kako bi se krajnjim kupcima omogućilo utvrđivanje najjeftinije ponude te, u slučaju da se učinak na okoliš promiče kao ključna značajka ponude, opis učinka na okoliš.**

Pri utvrđivanju tih kriterija države članice savjetuju se s relevantnim dionicima, uključujući organizacije koje zastupaju interese potrošača.

Amandman 60

Prijedlog direktive
Članak 12. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija

4. Države članice imenuju nadležno tijelo koje će biti odgovorno za izdavanje znaka pouzdanosti za alate za usporedbu koji zadovoljavaju zahtjeve iz stavka 1. i za osiguravanje trajne usklađenosti alata za usporedbu sa znakom pouzdanosti s tim zahtjevima. To tijelo djeluje neovisno od svih ostalih sudionika na tržištu i operatora alata za usporedbu.

Izmjena

4. Države članice imenuju nadležno tijelo koje će biti odgovorno za izdavanje znaka pouzdanosti za alate za usporedbu koji zadovoljavaju zahtjeve iz stavka 1. i za osiguravanje trajne usklađenosti alata za usporedbu sa znakom pouzdanosti s tim zahtjevima. *Kako bi se nadležnim tijelima omogućilo izdavanje oznaka pouzdanosti, dobavljači i relevantni posrednici dostavljaju im sve dostupne trenutačne i prethodne ponude.* Konkretno, *nadležna tijela redovito preispituju alate za usporedbu cijena koji nose oznaku pouzdanosti kako bi se osigurala trajna usklađenost s obvezama iz stavka 1.* To tijelo djeluje neovisno od svih ostalih sudionika na tržištu i operatora alata za usporedbu.

Amandman 61

**Prijedlog direktive
Članak 13. – stavak 1.**

Tekst koji je predložila Komisija

1. Države članice osiguravaju da krajnji kupci imaju pravo djelovati kao aktivni kupci, a da ne podligežu nerazmernim ili diskriminirajućim tehničkim zahtjevima, administrativnim zahtjevima, postupcima ni naknadama uključujući naknade za mrežu koje ne odražavaju troškove.

Izmjena

1. Države članice osiguravaju da krajnji kupci, *poput krajnjih kupaca iz poljoprivrednog ili javnog sektora*, imaju pravo djelovati kao aktivni kupci, *pri čemu zadržavaju prava kojima raspolažu kao krajnji kupci kako je utvrđeno ovom Direktivom*, a da ne podligežu nerazmernim ili diskriminirajućim tehničkim zahtjevima, administrativnim zahtjevima, postupcima ni naknadama uključujući naknade za mrežu koje ne odražavaju troškove.

Amandman 62

**Prijedlog direktive
Članak 13. – stavak 4. – točka a**

Tekst koji je predložila Komisija

(a) imaju pravo na priključenje na mrežu u razumnom roku nakon što su podnijeli zahtjev za to, pod uvjetom da su ispunjeni svi potrebni uvjeti, kao što je odgovornost za odstupanje;

Izmjena

(a) imaju pravo na priključenje na mrežu u razumnom roku nakon što su podnijeli zahtjev za to, pod uvjetom da su ispunjeni svi potrebni uvjeti, kao što je odgovornost za odstupanje *i da se sustav ne destabilizira*;

Amandman 63

Prijedlog direktive

Članak 14. – stavak 1. – točka d

Tekst koji je predložila Komisija

(d) podložno primjerenoj naknadi kako ju je procijenilo regulatorno tijelo, relevantni operator distribucijskog sustava surađuje s energetskim zajednicama građana kako bi se olakšao prijenos plina iz obnovljivih izvora unutar energetskih zajednica građana;

Izmjena

(d) podložno primjerenoj naknadi kako ju je procijenilo regulatorno tijelo, relevantni operator distribucijskog sustava surađuje s energetskim zajednicama građana kako bi se olakšao prijenos plina iz obnovljivih izvora, *poput biometana*, unutar energetskih zajednica građana;

Amandman 64

Prijedlog direktive

Članak 14. – stavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2.a Države članice osiguravaju da krajnji kupci, posebno kupci iz kategorije kućanstvo, imaju pravo sudjelovati u zajednici obnovljive energije, pri čemu zadržavaju prava ili obveze koja imaju kao krajnji kupci i da ne podliježu neopravdanim ili diskriminirajućim uvjetima ili postupcima koji bi sprječili njihovo sudjelovanje u zajednici obnovljive energije, pod uvjetom da njihovo sudjelovanje nije njihova primarna komercijalna ili profesionalna djelatnost tako da postoji sukoba interesa.

Amandman 65

Prijedlog direktive Članak 16. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Države članice na svojim državnim područjima osiguravaju uvođenje pametnih sustava mjerena. Takvo uvođenje može podlijegati procjeni troškova i koristi u skladu s načelima utvrđenima u Prilogu II.

Izmjena

2. Države članice na svojim državnim područjima osiguravaju uvođenje pametnih sustava mjerena *kako bi se očuvala korist za krajnje kupce*. Takvo uvođenje može podlijegati procjeni troškova i koristi *kojom se jasno procjenjuju i određuju koristi za krajnje kupce koje proizlaze iz upotrebe pametnih brojila. Procjena troškova i koristi provodi se* u skladu s načelima utvrđenima u Prilogu II.

Amandman 66

Prijedlog direktive Članak 16. – stavak 3.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

3.a Države članice koje osiguravaju uvođenje pametnih sustava mjerena putem nacionalnih regulatornih tijela i uz savjetovanje s tijelima za zaštitu potrošača i drugim relevantnim organizacijama izrađuju smjernice za pružanje jasnih i razumljivih informacija i savjeta krajnjim kupcima o prednostima pametnih brojila. Te smjernice:

- sadržavaju prijedloge o tome kako sve skupine potrošača mogu upotrebjavati svoje pametne sustave mjerena u cilju poboljšanja energetske učinkovitosti;*
- bave se specifičnim potrebama ugroženih potrošača, kao što su slabovidne osobe, osobe oštećena sluha i osobe niske razine pismenosti;*
- navode postojeće lokalne službe za potporu kako bi se objasnilo kako ugroženi kupci mogu imati koristi od pametnih uređaja.*

**Prijedlog direktive
Članak 23. – stavak 1.**

Tekst koji je predložila Komisija

Države članice osiguravaju uspostavljanje jedinstvenih kontaktnih točaka radi pružanja svih nužnih informacija kupcima kad je riječ o njihovim pravima, primjenjivom pravu i mehanizmima za rješavanje sporova koji su im dostupni u slučaju spora. Takve jedinstvene kontaktne točke mogu biti dio općih informacijskih točaka za potrošače i mogu biti isti subjekti kao jedinstvene kontaktne točke za električnu energiju iz članka 26. Direktive (EU) 2019/944 [o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije].

Izmjena

Svaka država članica osigurava uspostavu jedne jedinstvene kontaktne točke radi pružanja svih nužnih informacija kupcima kad je riječ o njihovim pravima, primjenjivom pravu i mehanizmima za rješavanje sporova koji su im dostupni u slučaju spora. Takve jedinstvene kontaktne točke mogu biti dio općih informacijskih točaka za potrošače i mogu biti isti subjekti kao jedinstvene kontaktne točke za električnu energiju iz članka 26. Direktive (EU) 2019/944 [o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije] ***ili jedinstvene kontaktne točke utvrđene [Uredbom o energiji iz obnovljivih izvora, Direktivom o energetskoj učinkovitosti, Direktivom o energetskoj učinkovitost zgrada XX/XX], pod uvjetom da ti subjekti osiguraju pristup znanju i informacijama o energiji i potrošačima.***

Jedinstvena kontaktna točka također pruža jasne i potpune informacije o dostupnim mjerama potpore, uključujući one usmjerene na ugrožene kupce, kao što su mehanizam privremene potpore dohotku, potpora za mjere energetske učinkovitosti, obnova zgrada, alternativni sustavi grijanja i hlađenja koji se temelje na obnovljivim izvorima energije te pristup proizvodnji energije iz obnovljivih izvora, potrošnji vlastite energije, prodaji i skladištenju.

Države članice osiguravaju da su krajnji kupci informirani o tome gdje mogu naći nacionalne jedinstvene kontaktne točke.

Države članice osiguravaju da se informacije o certificiranim alatima za usporedbu pružaju potrošačima putem nacionalnih jedinstvenih kontaktnih

točaka i da se korisnicima koji to zatraže, uključujući one koji nemaju pristup internetu, osigura pristup barem jednom dostupnom alatu za usporedbu.

Amandman 68

Prijedlog direktive Članak 24. – stavak 3.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

3.a Države članice redovito ocjenjuju funkcioniranje mehanizama za izvansudsko rješavanje sporova, osobito u pogledu sudjelovanja i usklađenosti pružatelja energetskih usluga, posrednika i operatora distribucijskih sustava.

Amandman 69

Prijedlog direktive Članak 25. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za zaštitu krajnjih kupaca i posebno osiguravaju postojanje prikladnih mjera zaštite radi zaštite ugroženih kupaca. U tom kontekstu svaka država članica definira koncept ugroženih kupaca koji se može odnositi na energetsko siromaštvo. Mjere za zaštitu ugroženih potrošača mogu uključivati, među ostalim, zabranu isključivanja takvih kupaca u kritičnim razdobljima.

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za zaštitu krajnjih kupaca i posebno osiguravaju postojanje prikladnih mjera zaštite radi zaštite ugroženih kupaca. U tom kontekstu svaka država članica definira koncept ugroženih kupaca koji se može odnositi na energetsko siromaštvo. **Osim mjera utvrđenih u članku 10. stavku 10.**, mjere za zaštitu ugroženih potrošača mogu uključivati, među ostalim, zabranu isključivanja takvih kupaca u kritičnim razdobljima.

Amandman 70

Prijedlog direktive Članak 25. – stavak 1.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Koncept ugroženih kupaca može uključivati razine prihoda, udio raspoloživog dohotka kupaca za rashode za energiju, kritičnu ovisnost o plinskoj opremi iz zdravstvenih razloga, dob ili druge relevantne kriterije.

Amandman 71

Prijedlog direktive Članak 25. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Konkretno, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere za zaštitu krajnjih kupaca u udaljenim područjima koji su povezani na sustave za prirodni plin ili vodik. Države članice mogu imenovati opskrbljivača u krajnjoj nuždi za kupce iz kategorije kućanstvo i, ako to države članice smatraju primjerenim, za mala poduzeća koja se smatraju ugroženim kupcima povezanim na sustav za plin. One osiguravaju visoke razine zaštite potrošača, posebno u pogledu transparentnosti općih uvjeta ugovora, općih informacija i mehanizama za rješavanje sporova.

Izmjena

(Ne odnosi se na hrvatsku verziju.)

Amandman 72

Prijedlog direktive Članak 25. – stavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Države članice mogu poduzeti potrebne mjere kako bi se riješio problem energetskog siromaštva. Te mjere mogu obuhvaćati beneficije iz sustava socijalnog osiguranja kako bi se osigurala potrebna opskrba ugroženih kupaca energijom, ili potpora uvođenju energije iz obnovljivih izvora i poboljšanje energetske učinkovitosti, među ostalim obnovom zgrada, kako bi se na održiv

način prevladalo energetsko siromaštvo i ugroženost.

Amandman 73

Prijedlog direktive Članak 27. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Države članice osiguravaju provedbu sustava pristupa treće strane transportnom i distribucijskom sustavu i terminalima za UPP na temelju objavljenih tarifa, primjenjivih na sve kupce, uključujući poduzeća za opskrbu, i primijenjenih objektivno i bez diskriminacije korisnika sustava. Države članice osiguravaju da te tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje odobri regulatorno tijelo iz članka 70. prije njihova stupanja na snagu u skladu s člankom 72. te da te tarife i metodologije, ako su odobrene samo metodologije, budu objavljene prije njihova stupanja na snagu. Popust na tarife može *biti odobren* samo ako je tako *propisano zakonodavstvom* Unije.

Izmjena

1. Države članice osiguravaju provedbu sustava pristupa treće strane transportnom i distribucijskom sustavu i terminalima za UPP na temelju objavljenih tarifa, primjenjivih na sve kupce, uključujući poduzeća za opskrbu, i primijenjenih objektivno i bez diskriminacije korisnika sustava. Države članice osiguravaju da te tarife ili metodologije koje su temelj za njihovo izračunavanje odobri regulatorno tijelo iz članka 70. prije njihova stupanja na snagu u skladu s člankom 72. te da te tarife i metodologije, ako su odobrene samo metodologije, budu objavljene prije njihova stupanja na snagu. Popust na tarife može *se odobriti* samo ako je tako *predviđeno pravom* Unije ili *iznimno ako je to na odgovarajući način opravданo od strane države članice i potrebno za borbu protiv energetskog siromaštva među zaštićenim potrošačima.*

Amandman 74

Prijedlog direktive Članak 71. – stavak 1. – točka g

Tekst koji je predložila Komisija

(g) osiguravanje koristi za kupce *putem učinkovitog funkcioniranja njihovog nacionalnog* tržišta, promicanje stvarnog tržišnog natjecanja i *doprinos osiguravanju* zaštite potrošača u bliskoj suradnji s odgovarajućim tijelima za zaštitu

Izmjena

(g) osiguravanje koristi za kupce *učinkovitim funkcioniranjem njihovih nacionalnih* tržišta, promicanje stvarnog tržišnog natjecanja i *osiguravanjem visoke razine* zaštite potrošača u bliskoj suradnji s odgovarajućim tijelima za zaštitu

potrošača;

potrošača;

Amandman 75

Prijedlog direktive

Članak 71. – stavak 1. – točka ga (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(ga) osiguravanje da kupci imaju korist od učinkovitog funkcioniranja nacionalnih tržišta koja se preklapaju s drugim tržištim elektične energije te ako se pojave međusektorski problemi, pojašnjavanje nadležnosti među regulatorima i tijelima koja osiguravaju troškovnu učinkovitost rješenja;

Amandman 76

Prijedlog direktive

Članak 71. – stavak 1.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Kako bi se osigurala dosljednost s općim ciljevima politike ove Direktive, odnosno zaštitom interesa potrošača, nacionalna regulatorna tijela savjetuju se i surađuju s relevantnim organizacijama potrošača kako bi uzela u obzir njihove interese i preferencije u razvoju energetskih politika, ali i utvrdila nedostatke u provedbi njihovih prava kako je utvrđeno ovom Direktivom.

Amandman 77

Prijedlog direktive

Članak 72. – stavak 1. – točka a

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(a) određivanje ili odobravanje, u skladu s transparentnim kriterijima, tarifa za transport **ili** distribuciju ili njihovih

(a) određivanje ili odobravanje, u skladu s transparentnim kriterijima, tarifa za transport **i** distribuciju ili njihovih

metodologija , ili oboje ;

metodologija, ili oboje *te, po potrebi, njihovo objavljivanje;*

Amandman 78

Prijedlog direktive

Članak 72. – stavak 1. – točka q

Tekst koji je predložila Komisija

(q) praćenje stupnja i učinkovitosti otvaranja tržišta i tržišnog natjecanja na razinama veleprodaje i maloprodaje, uključujući burze prirodnog plina i vodika , cijene za kupce iz kategorije kućanstvo uključujući sustave predujma, stope promjene opskrbljivača, stope isključivanja, pružanje usluga održavanja i naknade za te usluge te pritužbe kupaca iz kategorije kućanstvo, kao i svaki oblik narušavanja ili ograničavanja tržišnog natjecanja, uključujući pružanje svih odgovarajućih informacija, te upućivanje relevantnih slučajeva nadležnim tijelima za tržišno natjecanje;

Izmjena

(q) praćenje stupnja i učinkovitosti otvaranja tržišta i tržišnog natjecanja na razinama veleprodaje i maloprodaje, uključujući burze prirodnog plina i vodika, cijene za kupce iz kategorije kućanstvo uključujući sustave predujma, *odnos između cijena za kućanstva i veleprodajnih cijena, način na koji se mrežni troškovi i porezi na politiku prenose na kupce, razvoj operativnih troškova dobavljača i utjecaj na krajnje skupine kupaca, uključujući kupce iz kućanstava i one koji nisu kućanstva,* stope promjene opskrbljivača, stope isključivanja, pružanje usluga održavanja i naknade za te usluge te pritužbe kupaca iz kategorije kućanstvo, kao i svaki oblik narušavanja ili ograničavanja tržišnog natjecanja, uključujući pružanje svih odgovarajućih informacija, te upućivanje relevantnih slučajeva nadležnim tijelima za tržišno natjecanje *ili zaštitu potrošača;*

Amandman 79

Prijedlog direktive

Članak 72. – stavak 1. – točka sa (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(sa) suradnja s relevantnim tijelima za zaštitu potrošača kako bi se pratilo da su uvjeti ugovora o opskrbi plinom pošteni, u skladu sa zakonodavstvom o zaštiti potrošača, te da se njima ne stvara segmentacija tržišta koja bi dovela do negativnih ishoda za određene skupine

potrošača;

Amandman 80

Prijedlog direktive

Članak 72. – stavak 1. – točka sb (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(sb) djelotvorno funkcioniranje certificiranih alata za usporedbu;

Amandman 81

Prijedlog direktive

Članak 72. – stavak 1. – točka sc (nova)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

(sc) suradnja s relevantnim tijelima za zaštitu potrošača kako bi se pratile i, po potrebi, savjetovalo o tome kako bi se tarife koje imaju pozitivan učinak na okoliš trebale prikazivati i pretraživati u skladu s njihovom razinom dodatnosti, nakon savjetovanja s tijelima za zaštitu potrošača i neovisnim nadležnim tijelom odgovornim za certificiranje alata za usporedbu;

Amandman 82

Prijedlog direktive

Članak 72. – stavak 1. – točka ii.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

ii. praćenje i uklanjanje neopravdanih prepreka i ograničenja razvoja u odnosu na potrošnju prirodnog plina iz obnovljivih izvora koju potrošači sami proizvedu i na *energetske zajednice gradana*;

ii. praćenje i uklanjanje neopravdanih prepreka i ograničenja razvoja u odnosu na potrošnju prirodnog plina iz obnovljivih izvora koju potrošači sami proizvedu i na *zajednice energije iz obnovljivih izvora i sprečavanje zloupotrebe energetskih zajednica od strane sudionika na tržištu*;

Amandman 83

Prijedlog direktive Članak 72. – stavak 10.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

10.a Države članice moraju se pobrinuti da se izbjegnu eventualna preklapanja nadležnosti između regulatora ili drugih tijela u različitim sektorima kako bi potrošači znali kome se obratiti u slučaju međusektorskih pitanja.

Amandman 84

Prijedlog direktive Prilog II. – točka 1.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

1. Države članice osiguravaju uvođenje pametnih sustava mjerjenja na svojim državnim područjima koje može biti podložno ekonomskoj procjeni svih dugoročnih troškova i koristi za tržište te pojedinog potrošača, ili tome koji je oblik pametnog mjerjenja ekonomski razuman i troškovno učinkovit te koji je vremenski okvir ostvariv za njihovu distribuciju.

1. Države članice osiguravaju uvođenje pametnih sustava mjerjenja na svojim državnim područjima koje može biti podložno ekonomskoj procjeni svih dugoročnih troškova i koristi za tržište te pojedinog potrošača, ili tome koji je oblik pametnog mjerjenja ekonomski razuman i troškovno učinkovit te koji je vremenski okvir ostvariv za njihovu distribuciju. *Pri takvoj procjeni uzimaju se u obzir i koristi za potrošače koje proizlaze iz upotrebe pametnih brojila i potpisivanja ponuda koje se temelje na pametnim brojilima. U procjeni se uzimaju u obzir planovi razvoja mreže iz članka 51., a posebno planovi za deaktivaciju mreža iz stavka 2. točke (c) tog članka.*

POSTUPAK U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Naslov	Zajednička pravila o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika (preinaka)	
Referentni dokumenti	COM(2021)0803 – C9-0468/2021 – 2021/0425(COD)	
Nadležni odbor Datum objave na plenarnoj sjednici	ITRE 17.2.2022	
Odbori koji su dali mišljenje Datum objave na plenarnoj sjednici	IMCO 17.2.2022	
Pridruženi odbori - datum objave na plenarnoj sjednici	7.7.2022	
Izvjestitelj(ica) za mišljenje Datum imenovanja	Maria Grapini 17.2.2022	
Razmatranje u odboru	15.6.2022	10.10.2022
Datum usvajanja	27.10.2022	
Rezultat konačnog glasovanja	+: 38 -: 0 0: 1	
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Andrus Ansip, Alessandra Basso, Anna Cavazzini, Dita Charanzová, Deirdre Clune, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Krzysztof Hetman, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, René Repasi, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Róza Thun und Hohenstein, Tom Vandenkendelaere, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Marco Campomenosi, Malte Gallée, Tsvetelina Penkova, Antonio Maria Rinaldi, Dominik Tarczyński, Romana Tomc, Edina Tóth, Kosma Złotowski	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Romana Jerković, Andželika Anna Moždžanowska, Petar Vitanov	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

38	+
ECR	Andżelika Anna Moźdżanowska, Dominik Tarczyński, Kosma Złotowski
ID	Alessandra Basso, Marco Campomenosi, Virginie Joron, Antonio Maria Rinaldi
NI	Edina Tóth
PPE	Pablo Arias Echeverría, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Romana Tomc, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann
RENEW	Andrus Ansip, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Róża Thun und Hohenstein
S&D	Marc Angel, Maria Grapini, Romana Jerković, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Tsvetelina Penkova, René Repasi, Petar Vitanov
THE LEFT	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
VERTS/ALE	Anna Cavazzini, Malte Gallée, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak

0	-

1	0
ECR	Eugen Jurzyca

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani